

РОЛЬ ІКТ В ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Вербівський Дмитро Сергійович, Жураківська Вікторія
Казімірівна

ЖДУ імені Івана Франка

В статті розкрито сутність інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), стратегію, тенденції і наслідки їх застосування в діяльності студентського самоврядування у вищій школі. Інформатизація суспільної діяльності студентів є ключовою умовою розкриття потенціалу особистості, здатної працювати у кардинально нових, дедалі більше автоматизованих, умовах праці. У статті описані переваги та напрямки застосування ІКТ в роботі органів студентського самоврядування.

В умовах розвитку сучасного суспільства, коли від інтелектуального та фізичного стану людини залежить майбутнє нашої країни, особливо важливим є завдання розвитку інформаційної культури особистості. Вирішення даного питання відповідає вимогам та принципам сучасної освіти в Україні, яка передбачає не лише навчання, виховання та розвиток молоді, а й оволодіння нею сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями організації професійної діяльності. Освіта у вищій школі має орієнтуватись на діяльнісні, розвиваючі технології, які формують у студентів вміння вчитися, оперувати і управляти інформацією, швидко приймати рішення, пристосовуватись до потреб ринку праці, формувати основні життєві компетенції. Світовий процес переходу до інформаційного суспільства, а також економічні, політичні і соціальні зміни, що відбуваються в Україні, зумовлюють необхідність прискорення реформування

системи освіти.

Виховна система вищої школи стає одним із аспектів розвитку особистості студента, забезпечення конкурентоздатності на засадах взаємодії та співробітництва викладачів та студентів в сферах їх навчальної та поза навчальної діяльності, а також при реалізації самоуправління. Становлення особистості як майбутнього спеціаліста може бути забезпечений створенням умов для оволодіння ним сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями та готовності використовувати їх в своїй професійній діяльності.

Однією з форм колективної самоорганізації, яка допомагає успішно самореалізуватися, а також в повній мірі використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні засоби є студентське самоврядування.

У цьому контексті особливої актуальності набуває проблема формування професійної компетентності учасників студентського самоврядування засобами інформаційно-комунікаційних технологій з урахуванням вимог світових стандартів і ринку праці. Процес комп'ютеризації набув цілеспрямованого характеру і загальнодержавного значення з часу розроблення і прийняття Концепції інформатизації освіти.

Основні напрями реалізації стратегії розвитку інформаційного суспільства у галузі освіти в Україні визначені Законом України "Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки": "забезпечення комп'ютерної та інформаційної грамотності населення, насамперед шляхом створення системи освіти, орієнтованої на використання новітніх ІКТ у формуванні всебічно розвиненої особистості" [5, с. 53]. Стратегічним завданням України до 2015 року є входження в інформаційне суспільство в якості його повноправного учасника, за умови збереження політичної незалежності, національної самобутності й культурних традицій. Приєднання України до Європейського інформаційного освітнього простору – "змістово-предметної, комп'ютерно-технологічної та інформаційно-комунікаційної платформи інтеграції і демократизації освіти" [5, с. 54] – вимагає здійснення певних реформ. Підвищення якості освіти на основі розвитку і використання сучасних інформаційних і

телекомунікаційних технологій є одним із важливих кроків на цьому шляху.

З іншого боку інтереси держави щодо формування соціальних потреб, активної життєвої позиції молодого покоління зафіксовані в Національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті, Законах України „Про освіту”, „Про вищу освіту”, Наказі Міністерства освіти і науки України „Про затвердження Примірного положення про студентське самоврядування у вищих навчальних закладах України”. У зв’язку з чим питання соціалізації молоді, її участі в роботі студентського братства вищого навчального закладу, оновлення його функцій та впровадження в діяльність студентського самоврядування ІКТ стають більш актуальними, оскільки вузівська практика свідчить про невідповідність даної структури вимогам інформаційного суспільства, недостатню готовність студентів до участі у самоврядуванні, відсутність самостійності й відповідальності у вирішенні життєво важливих ситуацій [3, 6].

Історія становлення автономних вищих навчальних закладів та студентського самоврядування в них розглядалася в роботах В. Дриночкіна, В. Ігнатовича, С. Петрової, Є. Покладок, В. Спаської, Б. Струкова, П. Уварова, С. Черкасової (історичний аспект), Т. Зайченко, К. Іванової, О. Овчарук, Є. Подольської (сучасний стан студентського самоврядування), Т. Бондар (студентське самоврядування в країнах Західної Європи та США) та ін. Студентське самоуправління як соціокультурний феномен досліджувалося Т. Баландіною.

Різні аспекти роботи в самоврядних соціальних системах розглядаються в працях таких науковців, як О. Батанов, О. Безпалько, З. Бондаренко, Е. Володова, О. Касперович, Л. Климанська, Л. Найдьонова, Т. Семигіна.

Розглянемо більш ретельно сутність і особливості впровадження інформаційно-комунікативних технологій в діяльність студентського самоврядування.

Інформаційно-комунікаційні технології – часто використовується як синонім до інформаційних технологій, хоча ІКТ це загальніший термін, який підкреслює роль уніфікованих технологій та інтеграцію телекомунікацій (телефонних ліній та

бездротових з'єднань), комп'ютерів, підпрограмного забезпечення, програмного забезпечення, накопичувальних та аудіовізуальних систем, які дозволяють користувачам створювати, одержувати доступ, зберігати, передавати та змінювати інформацію. Іншими словами, ІКТ складається з інформаційних технологій, а також телекомунікацій, медіатрансляцій, усіх видів аудіо і відеобробки, передачі, мережеских функцій управління та моніторингу. Термін ІКТ в наш час також використовується для позначення об'єднання (конвергенції) аудіовізуальних та телефонних мереж з комп'ютерними мережами через один кабель або з'єднуючу систему [8, с. 16].

Виділяють наступні можливості використання ІКТ у діяльності студентського самоврядування:

1. Використання мов програмування: дають можливість скласти різні програмні продукти, які можна використовувати на етапі вирішення поставлених задач в практичній діяльності органу.

2. Використання готових програмних продуктів (енциклопедій, програмно-педагогічних засобів тощо).

3. Використання стандартних програм пакету Microsoft Office, для створення баз даних студентів, графічного унаочнення результатів впровадження проєктів, створення комп'ютерних презентацій тощо.

4. Застосування різноманітних баз даних та Інтернет-сервісів, які удосконалюють та підвищують ефективність навчального процесу та дозволяють проводити соціологічні дослідження.

5. Використання соціальних мереж для проведення PR-кампаній та інформування студентів.

6. Використання мережі Інтернет та мультимедіа для організації електронного навчання (*e-Learning*) як для членів студентського братства, так і для всіх студентів вузу.

Переваги використання ІКТ у діяльності студентського самоврядування заключаються у наступному:

1. Впровадження ІКТ у діяльність студентського самоврядування суттєво прискорює передавання знань і накопиченого технологічного та соціального досвіду людства не тільки від покоління до покоління, а й від однієї людини до

іншої.

2. Сучасні ІКТ, підвищуючи якість організації роботи студентського братства, дають змогу студенту успішніше й швидше адаптуватися до навколишнього середовища, до соціальних змін. Це дає можливість кожному розвивати професійні компетентності, індивідуальні можливості, таланти.

3. Активне й ефективне впровадження ІКТ у діяльність студентського самоврядування є важливим чинником створення нової системи організації органів самоврядування, що відповідає вимогам сучасного інформаційного суспільства.

1. В своїй діяльності студентське самоврядування активно використовує таку форму навчання як *система дистанційного тренінгу (СДТ)*, яка є комплексом програмно-апаратних засобів, навчальних матеріалів і методик навчання, що дають змогу дистанційно навчатися, підвищувати кваліфікацію, контролювати знання та формувати практичні навички з експлуатації та управління програмними продуктами, обладнанням і технологіями [с. 154].

У даній системі автоматизовані такі процеси: вивчення навчальних матеріалів; тестування; формування практичних навичок роботи з обладнанням та програмним забезпеченням; аналіз і контроль знань; сертифікація знань; консультаційна підтримка; створення навчального контенту; управління навчальним процесом; забезпечення безпеки та системне адміністрування системи. Модульна побудова системи дистанційного тренінгу забезпечує адаптацію до потреб конкретного слухача.

Існують різноманітні способи застосування засобів мультимедіа в роботі органів самоврядування вищої школи, серед яких:

- використання електронних лекторів, тренажерів, підручників, енциклопедій;
- розробка ситуаційно-рольових та інтелектуальних ігор з використанням штучного інтелекту;
- моделювання процесів і явищ;
- забезпечення дистанційної форми навчання;
- проведення інтерактивних освітніх та соціальних телеконференцій;

- побудова систем контролю й перевірки знань і умінь студентів (використання контролюючих програм-тестів), проведення соціологічних опитувань, створення можливості пробного тестування для студентів перед іспитом;

- створення і підтримка сайтів навчальних закладів;
- створення презентацій навчального матеріалу;
- здійснення проєктивної і дослідницької діяльності студентів тощо.

Важливість і необхідність впровадження ІКТ у діяльність студентського самоврядування обґрунтовується міжнародними експертами і вченими. ІКТ торкаються всіх сфер діяльності людини, але, мабуть, найбільш сильний позитивний вплив вони мають на освіту, оскільки відкривають можливості впровадження абсолютно нових методів викладання, навчання та розвитку особистості.

Активне використання ІКТ у діяльності органів студентського самоврядування вищої школи дало змогу підвищити якість їх роботи, створити нові засоби впливу, ефективніше взаємодіяти зі студентами, педагогами, громадськими, культурними та спортивними організаціями. На думку багатьох фахівців, нові інформаційні освітні технології на основі комп'ютерних засобів дають можливість значно підвищити ефективність діяльності будь-якої організації та зробити більш значущим її вплив на людину.

Література:

1. Василенко О.М. Електронні ресурси як чинник оптимізації довідково-бібліографічного обслуговування/О. М. Василенко// Наук. праці Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. — 2000. — Вип. 5.— С. 204—211.

2. Жалдак М.И. Система подготовки учителей к использованию информационной технологии в учебном процессе: Дис. в форме науч. доклада... докт. пед. наук: 13.00.02 /АПН СССР. НИИ содержания и методов обучения. – Москва, 1989. – 48 с.

3. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>. – Назва з екрана.

4. Извозчиков В.А., Соколова Г.Ю., Тумачева Е.А. Интернет как компонент информационной картины мира и глобального информационно-образовательного пространства //Наука и школа. – 2000. – № 4. – С. 42-49.

5. Матеріали виїзного спільного засідання Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти та Консультативної ради з питань інформатизації при Верховній Раді України " Про хід виконання Державної програми "Інформаційні та комунікаційні технології / Ком. Верх. Ради України з питань науки і освіти упоряд.: І. Б. Жиляєв, М. К. Родіонов, А. І. Семенченко, редкол.: К. С. Самойлик (голова) та ін..- К.: СофтПрес, 2007. – С. 53-54.

6. Про Національнудоктрину розвитку освіти. Указ Президента України від 17.04.2002р. №347/2002. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/347/2002>. – Назва з екрана.

7. Путій Т.М. Шкільна мовна освіта в контексті розвитку електронних засобів навчання // Комп'ютер у школі та сім'ї. – №3. – 2012. – С. 43-46.

8. Пушкарьова Т.О., Мельник О.М. Електронна освіта і її розвиток в Україні // Комп'ютер у школі та сім'ї. – №3. – 2013. – С. 16-17.